qua dilatōe diͣs ſacrifica vt viuas
aut ſnīa capitali mox te afficiā q̄d
vis e duob⁹ elige Cui blaſius Co
gnoſce miſer qꝛ xp̄i ſuus ſum nec
demōes adoro Et ſtatim iuſſit eū
decollari Ipe aūt orauit ad dn̄m
vt quicunqꝫ pro infirmitate guttu
ris vel alia q̄cunqꝫ infirmitate ei⁹
patrocinia poſtularet.exaudiri cō
tinuo mereret̄ Et ecce vox de celiſ
ad deū venit dicens ꝙ ſic fieret vt
orauit Sic qꝫ cum duobus pueru
lis decollat⁹ eſt. Floruit circa an/
nos domini.cclxxxvij.

De nomine.

Agatha dr̄ ab agios q̄d ē
ſanctus.⁊ theos q̄d ē de⁹
quaſi ſancta dei Tria eniꝫ
ſunt ſicut dicit criſ.que ſcm̄ faciūt
que quidē perfecte fuer̄t Agatha
ſcꝫ cordis mūdicia.ſpiritus ſancti
pn̄tia.⁊ bonorum operum afflué/
tia Vl' dicit̄ ab a q̄d eſt ſine.⁊ ge
os terra.⁊ theos deus quaſi dea
ſine terra id eſt ſine amoē terreno
rum Vel ab aga q̄d eſt loquēs ⁊
thau ꝯſummatō.q.ꝯſummate⁊ p
fecte loquēs q̄d patet in ſuis r̄n̄ſis
Vel ab agath q̄d eſt ſuit⁹.⁊ tha
os ſupior quaſi ſeruitus ſuperior
Et hoc ꝓpter illud ꝙ dixit Sūma
ingenuitas iſta eſt in qua xp̄i ſui/
tus probat̄ Vel ab aga q̄d eſt ſo
lemnis ⁊ thau ꝯſūmatio quaſi ſo/
lēniter conſummata id eſt ſepulta
Quod patet in angelis de celo a
deo miſſis qui eam ſepelierunt

De ſancta agatha virgine.

Agatha virgo igenua mē/
te et corpore pulcerrima i
vrbe Cathanenſiuꝫ deum
ſemper in omni ſanctitate colebat
Quintian⁹ aūt ꝯſularis ſicilie cuꝫ
eſſet ignobilis libidinoſ⁹. auarus.
⁊ ydolis deditus.beatā agathaꝫ
ꝯprehendere nitebat̄ vt quia erat
ignobil' ꝯphēdē nobilem conaba
tur.qꝛ libidinoſus.eius pulcritu/
dine frueret̄.quia auarus ei⁹ diui
tias raperet.quia ydolatra. diͣs
etiam faceret immolare Fecit q̄ꝫ
eam ad ſe adduci Que cum addu
cta eſſet et eius immobile ꝓpoſitū
cognouiſſet tradidit eam cuidam
meretrici noīe affrodiſie.et noueꝫ
filiabus eius eiuſdē turpitudinis
vt per xxx.dies ſuaderent virgini
ꝯſentire conſulari.⁊ eius animum
immutarēt.et mō ꝓmittēdo leta.
modo terrendo per aſpera ſpera/
bāt eaꝫ a bono propoſito reuoca
re Quib⁹ beata agatha dixit Mēſ
mea ſuper petrā ſolidata eſt.⁊ in
chriſto fundata Verba veſtra vē
ti ſunt ꝓmiſſiones veſtre pluuie ſē
teri oēs veſtri flumina ſunt.q̄ quā
tumuis impugnēt.tamē fundamē
tum domus mee cadere non vale
bit Hec autē dicens flebat quoti/
die⁊ orabat ſitiēs ad martirij glo
riam ꝑuenire. Videns ergo affro
diſia ipſam immobilē ꝑmanere.di
xit quintiano. Facilius pn̄t molli
ri ſaxa.⁊ ferrū in plumbi mollicieꝫ
cōuerti q̄m ab intentione xp̄iana
mens iſtius puelle reuocari Tunc
quintianus fecit eam ad ſe addu/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ci Et ait illi. Cuius condic͠ois es
Cui illa Non ſoluz ingenua ſed ⁊
ſpectabilis genere vt om̄is pente/
la mea teſtat̄. Cui quintian⁹ Si in
genua es . Cur moribus ſeruilem
perſonaz te habere oſtendis. Illa
reſpondit Quia ancilla chriſti ſuz
ideo me ſeruilē exhibeo perſonam
Quintian⁹ dixit . Si te ingenuam
dicis. q̄mō ancillam te eſſe aſſeris
Illa reſpondit Sūma ingenuitas
eſt in qua chriſti ſeruitus ꝓbat̄
Quintian⁹ dixit. Elige qđ volue/
ris. aut. ſ. ſacrificare dījs. aut diuer
ſa ſupplicia ſuſtinere. Cui agatha
Sit talis vxor tua q̄lis fuit venus
dea tua. et tu talis ſis qualis exti
tit deus tuus iupiter Tūc quintia
nus iuſſit eam alapis cedi. dicens
Iniuriā iudicis. noli in temerario
ore garrire Agatha reſpondit. Mi
ror te virū prudētē ad tantā ſtulti
ciam đuolutū vt illos dicas deos
tuos eſſe. quorū vitā non cupias
tuā coniugem vel te imitari vt di/
ces tibi iniuriā fieri ſi eorū viuas
exemplo. Nam ſi boni dīj tui ſint
bonum tibi optaui. Si aūt execra
ris eoruz conſorcia mecum ſentis
Quintian⁹ dixit. Quid mihi ver/
borū ſuperflu⁹ curſus. Aut ſacrifica
dījs aut variis ſupplicijs te faciaz
interire Agatha reſpondit Si fe/
ras mihi ꝑmittas. audito chriſti
nomine māſueſcūt Si ignem adhi
beas. de celo mihi rorē ſaluificum
angeli miniſtrabūt Si plagas vel
tormenta ingeras. habeo ſpiritū
ſanctū per quē deſpicio vniuerſa
Tūc iuſſit eam trahi ad carcerem
quia voce eā publica confūdebat
Ad quē letiſſime et glorians ibat
⁊ quaſi ad epulas inuitata agonē
ſuū domino cōmēdabat Sequēti
die dixit ei quintianus . Abnega
chriſtū et adora deos. Que cū re
nueret. iuſſit eam in eculiuz ſuſpen
di et torq̄ri. Dixit q₃ agatha ego
in his penis delector. ſicut bonum
nūciū audit. aut qui videt quē diu
đſiderauit aut qui multos theſau
ros inuenit. Non poteſt triticum
in orreuz poni. niſi theca ei⁹ fuerit
fortiter đcultata ⁊ in paleas reda
cta. Sic anima mea intrare nō po
teſt in paradiſū cū palma martirij
niſi diligenter feceris corp⁹ meū a
carnificib⁹ attrectari Tūc iratus
Quintian⁹ iuſſit eius mamillā tor/
queri et tortam diutiſſime iuſſit ab
ſcidi Cui agatha impie. crudelis
⁊ dire tirāne. non es confuſus am
putare in femina quod ipſe in ma
tre ſuxiſti Ego habeo mamillas i
tegras intus in anima mea ex qui
bus nutrio omēs ſenſus meos q̄s
ab infancia dn̄o đſecraui. Tūc iuſ
ſit eam in carcerē recipi ꝓhibens i
greſſū medicorum. et panē vel aq̄₃
ab aliquo miniſtrari ſibi. Et ecce
circa mediam noctez venit quidā
ſenex quez antecedebat puer luis
portitor. diuerſa ſecū ferens medi
camēta ⁊ dixit ei Licet conſularis
inſanus te tormentis afflixerit. tu
eum tuis reſponſis amplius afflix
iſti Et licet vbera tua torſerit ipi⁹
tn̄ vbertas in amaritudinē cōuer/
tetur. Et q̄m ibi eram quādo hec
patiebaris. vidi quia mamilla tua

poteſt.curaʒ ſalutis ſuſcipere Cui
agatha Medicinā carnalē corpori
meo nūq̄ʒ exhibui Et turpe eſt vt
quod tam diu ſeruaui nūc perdā
Dixit ei ſenex Filia ego xp̄ian⁹ ſū
ne verecunderis Cui agatha Et
vnde verecundari poſſum cum tu
ſis ſenex et grandeuus Ego vero
ita crudeliter lacerata ꝙ nemo de
me poſſet capere voluptatē .Sed
ago tibi gratias domīe pater. qꝛ
ſollicitudinē tuaʒ mihi impendere
dignatus es Cui ille Quare non
ꝑmittis vt curē te. Agatha reſpō
dit Quia habeo dominum ieſum
chriſtū qui verbo curat omnia et
ſermone reſtaurat vniuerſa. Hic ſi
vult poteſt cōtinuo me curare. Et
ſubridēs ſenior dixit. Et ego apl's
eius ſum et ipſe me miſit ad te.et ī
nomine eius ſcias te eſſe ſanatam
Et continuo petr⁹ apoſtol⁹ diſpa
ruit et ꝓcidens beata agatha iue
nit ſe vndiq̄ʒ ſanatam ⁊ mamillaʒ
ſuo pectori reſtitutā Cum ergo ex
immēſo lūie cuſtodes territi aufu/
giſſent ⁊ apertum carcerē reliq̄ſſēt
rogauit eam quidā vt abiret Ab
ſit inquit vt fugiam et coronā pa/
cientie perdam et cuſtodes meos
tribulacionibus tradam quia tor
mentis impij et tirāni crudelis nō
cedam ſed potius voluntarie pro
ſponſo meo me ingeraʒ Ob cuius
amorem non ſolū terrena deſeraʒ
ſed poti⁹ plagis vt cernitis .vltro
me cruciandam exponam Poſt q̄
tuor dies dixit ei Quintianus vt
deos adoraret ne grauiora ſuppli
cia ſuſtineret Cui agatha Verba
tua ſunt fatua et vana aerem ma/

culantia et iniqua Miſer ſine ſenſu
et intellectu Quō vis vt lapides
adorem et deum celi q̄ me creauit
dimittam Quintianus dixit.et q̄s
eſt qui te ſanauit. Cui agatha. Je
ſus chriſtus filius dei. Quintian⁹
dixit Iterum tu xp̄m audes nomi
nare.quem ego nolo audire Aga
tha dixit Quā diu vixero.chriſtū
corde ⁊ labijs inuocabo Quintia
nus dixit.videbo ſi xp̄s te curabit
et iuſſit teſtas fractas ſpargi et ſb
teſtas carbōes ignitos immitti ⁊
ipſā ſuꝑ ipīs nudo corꝑe volutari
Quod cum fieret ecce terremot⁹
nimius factus eſt qui totam ciuita
tem ita ꝯcuſſit vt ꝑs corruens du
os ꝯſiliarios quintiani opꝑimeret
et oīs popul⁹ ad eū ꝯcurreret cō/
clamans ꝙ ꝓpter iniuſtū agathe
cruciatū talia paterent̄ Tūc q̄nti/
anus ex vna parte terremotuʒ.ex
alia ſedicionem populi metuēs ip
ſaʒ iterū in carcerē recipi iuſſit vbi
ſic orauit dicēs Dn̄e ieſu xp̄e qui
me creaſti et ab infantia cuſtodiſti
qui corpus meū a pollutōe ſuaſti
et a me amorem ſeculi abſtuliſti.et
qui tormenta me vincere feciſti ⁊ i
eis virtutem patientie tribuiſti. ac
cipe ſpiritum meum et iube me ad
tuam miſericordiā peruenire Hec
cū oraſſet.cuʒ ingenti voce ſpiritū
tradidit circa annuʒ domini.ccliij.
ſub decio imperatore Cum auteʒ
fideles corpus eius cum aromati
bus cōdirent et ī ſarcofago collo
carent quidā iuuenis ſericis indu/
tus cum plus q̄ʒ centum viris pul
cherrimis ⁊ ornatis et albis indu
tis.qui numquam ī illis partibus

viſi fuerant ad corpꝰ eiꝰ venit ⁊ tabulã marmoreã ad caput eiꝰ ponẽs ab ocul' oĩm ſtatim diſparuit Erat aũt in predicta tabula ſcriptum Mentẽ ſanctã ſpontaneã honorem deo et patrie liberacõnem Quod ſic intelligitur Mentem ſanctam habuit ſpontaneã ſe obtulit honorẽ deo dedit ⁊ patrie libẽati onem fecit Ex hoc miraculo diuulgato. etiam gentiles ⁊ iudei ſepulchrum eius plurimũ venerari ceperunt. Quintianus aũt dũ ad eiꝰ inueſtigandas diuitias pergeret duo equi int' ſe fremitũ dãtes calces qꝫ iacẽtes. vnꝰ euꝫ morſu appetijt alter calce percuſſum i flumen proiecit. ita ꝙ corpus eius nunqꝫ potuit inueniri. Reuoluto ãno circa diem natalis eius mons ꝗdaꝫ maximꝰ iuxta ciuitatẽ ruptus eructauit incendiũ. ꝗ quaſi torrẽs de monte deſcendẽs et ſaxa terrã qꝫ liquefaciẽs ad vrbem cuꝫ magno impetu veniebat Tunc paganoꝝ multitudo de monte deſcendit et ad ſepulcrũ eiꝰ fugiens velũ vnde coopertũ erat ſepulcrũ. arripuit ⁊ ipm ſtatuit ꝯtra ignẽ. Statiꝫqꝫ in die natal' ipiꝰ ꝟginis ignis ſtetit ⁊ vltra vllatenus non proceſſit. de hac virgine ſic dicit ambroſius in prefatione. O felix et inclita virgo que meruit domini pro laude fidelis martirij ſanguinẽ clarificare ſuum O illuſtris ⁊ glorioſa gemino illuſtrata decore que inter tormẽta aſpera cũctis ꝑlata miraculis ⁊ miſtico pollẽs ſuffragio. apoſtoli meruit viſitacione curari Sic nuptam chriſto ſuſceperũt ethera Sic humandi artus glorioſo fulgẽt obſequio. vbi angelorum chorus ſcitatem mentis et patrie indicat liberacõnẽ

De ſancta dorothea ⁊ De ſãcta appolonia require in fine

De nomine

Vedaſtus quaſi veros dans eſtus quia vere dedit ſibi eſtus afflictionis et penitencie Vel dicit' q̃i ve diſtans. quia ve eternũ ab eo diſtat Nã damnati ſp dicẽt ve. ſ. quia deũ offẽdi. ve quia dyabolo ꝯſenſi ve ꝗa natus ſui. ve ꝗa mori non valeo. ve ꝙ tã male torqueor ve ꝙ nũqꝫ liberabor

De ſancto vedaſto.

Vedaſtus a beato remigio in traiacenſẽ epm ordinatꝰ fuit Qui cum ad portam ciuitatis veniſſet et ibi duos pauperes. vnũ cecum et aliũ claudũ petẽtes elemoſinaꝫ dixit eis. Aurũ et argẽtũ non eſt mihi. qđ ego habeo vobis do. et facta oracõne vtroſqꝫ ſanauit Cũ autẽ in quadam eccleſia derelicta vepribꝰ opta lupꝰ habitaret eidẽ ꝑcepit vt inde fugeret. nec vltra illuc redire auderet. Quod et factũ eſt Deniqꝫ cum verbo et ope multos ꝯuertiſſet. xl. anno ſui epatus vidit columnã igneã. a celo vſqꝫ i domũ ſuã deſcendentẽ. qui finẽ ſuum adeſſe ꝯſiderãs poſt modicuꝫ in pace quieuit. circa ãnos dñi q̃ngenteſimũ q̃nquageſimũ. Cum ãt corpꝰ eiꝰ transferret' audomarus ꝑ ſenio cecꝰ dolens ꝙ corpꝰ ſancti vedaſti videre nõ poterat. mox lumen recepit. Sꝫ poſtmodũ ad votum ſuum lumen iteꝝ amiſit.